

3 klasė
Būtasīs dažnīsīs laikas
(vykęs praēityje daug kartų)

1. Į koki klausimā atsako būtasīs dažnīsīs laikas? Pažymėkite X.

- Kā veikė?
- Kā veikdavo?
- Kā veikia?
- Kā veiks?

2. Perskaitykite sakinius ir pabraukite būtojo dažnīsīsīs laikō veiksmāžodžius.

Senujų lietuvių vaikų kasdienybė

Senovės lietuvių šeimose iš mergaičių reikalauta daug – jos anksti (maždaug nuo 6–7 metų) turėdavo mokytis dirbti įvairius darbus: verpti, austi, ruošti valgi, tvarkytis namuose ir t. t. Dirbdavo drauge su mama – ši atlikdama namų ruošos darbus rodydavo ir dukrai, kaip viską reikia daryti, taip ji ir išmokdavo, o tada jau tapdavo mamos padėjėja. Mergaitėms tekdavo ir auklių vaidmuo – prižiūrėdavo jaunesnius broliukus ir sesutes. Jau maždaug nuo penkerių metų mergaitė galėdavo padėti pamaitinti mažylį, paduoti reikiamus daiktus, padainuoti jam dainelių, o vėliau, sulaukusi 12 metų, – ir pati savarankiškai prižiūrėti mažesnjį.

Audimas ir verpimas taip pat buvo neatsiejama mergaičių veikla. Būdamos septynerių jau mokėdavo verpti, o kiek vėliau – ir austi. Taip jos buvo skatinamos pačios sau ruošti kraitį. Kalbant maždaug apie XVI a. Lietuvos vaikų auklėjimą ir lavinimą, jis nebuvo visur vienodas – vienaip auklėjo turtingieji, kitaip – vargšai; mieste ir kaime auklėjimo, lavinimo principai gerokai skyrėsi. Kaimuose, valstiečių šeimose, gimę vaikai neilgai džiaugdavosi nerūpestingomis dienomis – vos tik neberekėdavo jų nuolat prižiūrėti, paaugę patys turėdavo padėti tėvams. Žemesniųjų sluoksnių vaikai paprastai būdavo neišsimokslinę, nes trūko mokyklų, tėvams – lėšų, o ir pagalbos namuose reikėjo, tad į mokslus nežiūrėjo kaip į būtiniausią dalyką... Diduomenė stengėsi vaikus išmokslinti. Galiojo nuostata, jog pirmiausia vaikų paruošimu gyvenimui, auklėjimu ir lavinimu iki septynerių metų turi užsiimti motina – ši nuostata buvo įteisinta Trečiajame Lietuvos Statute (XVI a.). Didikų dvaruose vaikus prižiūrėjo ne tik mamos, bet ir kitos ten gyvenančios moterys, ir auklės. Tėvai savo vaikus mylėjo, rūpinosi, bet, deja, tais laikais irgi nevengta rykščių – už nepaklusnumą, melavimą, tingėjimą ir pan. Pokalbiams ir aiškinimams laiko negaišdavo...

Kiek radote būtojo dažnīsīsīs laikō veiksmāžodžių? Įrašykite

3. Vietoje brūkšnelių įrašykite tinkamas būtojo dažninio laiko veiksmažodžių galūnes.

Salėje vaikai žais....., šok....., dainuo..... .
Parkuose medžiai oš....., linguo..... .
Kiekvieną vasarą aš atostogau..... pas močiutę.
Per visas žiemos atostogas tu važiuo..... pas tetą.
Mes mėg..... statyti smėlio pilis.
Jūs mums skaity..... labai įdomias istorijas apie tai, kaip senovėje
karžygiai žygiuo..... į mūšius laimė..... .
Mama gamin..... labai skanų maistą. Tais rytais labiausiai man
patik..... iš virtuvės sklindantis keptų blynų su aviečių uogiene kvapas.

4. Išasmenuokite veiksmažodžius (skristi, dirbti)

Skristi

Aš
Tu
Jis, ji
Mes
Jūs
Jie, jos.....

Dirbti

Aš
Tu
Jis, ji
Mes
Jūs.....
Jie, jos